

- شرکت نهاده های دامی جامد؛ از ژنتیک برتر و تأمین هوشمند نهاده ها تا آینده دامپروری ایران
- نقشه قدرت در ژنتیک دام جهان: از ویسکانسین تا راین و از راین تا خاورمیانه
- دانش مدرن ژنتیکی و پروکراس در خدمت دامپروری و امنیت غذایی کشور
- کالبد شکافی تاریخی تحولات کشاورزی کشور در حوزه سیاست گذاری
- سامانه جامع بیمه کشاورزی: گامی بلند باسوی هوشمند سازی و شفافیت در خدمت امنیت غذایی و کشاورزی کشور

- سازمان میادین: گره گشای زنجیره تأمین شهری، قیمت منصفانه، شبکه کارآمد؛ روایت عملکرد میادین میوه و تره بار

NDJ.CO

عضو رسمی فدراسیون جهانی خبرنگاران کشاورزی

آینده ای که باید ساخت:

ژنتیک، انتخاب و مدیریت علمی در دامپروری ایران

Agri-Industrial Infrastructures

Food, Livestock and Poultry Specialized Monthly Magazine

Tildipirosin 18%

Injectable solution

تیلدپیروزین ۱۸٪

محلول استریل تزریقی

موارد مصرف:

برای درمان و کنترل عفونت های تنفسی گاوها که عامل آن مانهیمیا همولیتیکا، پاستورلا مولتی سیدا و هیستوفیلوس سومنی باشد.

بدون ورود به شیر

Eprino Ject®

Eprinomectin 2%

Injectable solution

اپرینو جکت®

اپرینومکتین ۲٪

محلول استریل تزریقی

موارد مصرف:

برای درمان و کنترل آلودگی های انگلی داخلی (کرم های گرد گوارشی و ریوی) و خارجی در دام های مختلف استفاده می شود.

شماره انتشار بین المللی ISSN 1680-1350

سال بیست و ششم - شماره ۲۸۷
آذر ۱۴۰۴

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

دکتر منصور انصاری

mansoor.ansary1334@gmail.com

دبیر هیات تحریریه:

فرانک مسعودی

زیر نظر هیات تحریریه

مدیر داخلی، ویراستار:

فرانک مسعودی

faranak.masoudi@gmail.com

دبیر سازمان آگهی‌ها و خبرنگار:

حجت اله انصاری (جابری)

دبیر روابط بین الملل و خبرنگار:

دکتر مسعود انصاری

گروه خبرنگاران:

عبدالحسین باخدا، سیاوش انصاری

محدثه بیگ‌زاده

سایت پشتیبان: پایگاه خبری کشاورزی آینده جهان

«کاج پرس»

www.kajpress.com

یا

www.keshavarziyandejahan.ir

گرافیک:

زیبا دریایی

♦ آنچه در این شماره می‌خوانید:

- ۲..... آینده‌ای که باید ساخت (سر مقاله)
- شرکت نهاده‌های دامی جاهد؛ از ژنتیک برتر و تأمین هوشمند نهاده‌ها تا آینده
- ۴..... دامپروری ایران
- نقشه قدرت در ژنتیک دام جهان ۲۰.....
- ۲۴..... دانش مدرن ژنتیکی و پروکراس
- ۲۷..... کالبد شکافی تاریخی تحقیقات کشاورزی کشور
- ۲۹..... سازمان میادین؛ گره‌گشای زنجیره تأمین
- ۳۰..... سامانه جامع بیمه کشاورزی

سر مقاله

در تمام سال‌هایی که صنعت دامپروری کشور زیر فشارهای اقتصادی، کمبود منابع و محدودیت‌های اقلیمی دست‌وپا زده، یک سؤال همواره در ذهن فعالان این حوزه تکرار شده است: «چطور می‌توانیم همچنان روی پا بمانیم؟» این سؤال ساده، بار سنگین واقعیت‌های امروز را به دوش می‌کشد؛ واقعیت‌هایی نظیر افزایش قیمت نهاده‌ها، کاهش منابع آبی، شیوع بیماری‌ها، هزینه‌های درمانی بالا، افت بازده دام‌های پیر و کهنه شدن ساختارهای مدیریتی...

ادامه در صفحه ۲

چاپ، لیتوگرافی و صحافی:
کهن چاپ

تهران - میدان هفت تیر - خیابان بهار شیراز - خیابان سلیمان خاطر

نیش چهار راه ملایری - پلاک ۴۷

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۳۴۳۳۳-۸۸۳۰۲۹۰۳

نشانی دفتر مجله: تهران - میدان توحید، خیابان توحید، کوچه نادر،

پلاک ۳۷ (ساختمان مجله دامپروان)

تلفن: ۵۵ تا ۶۶۹۴۶۲۵۰ و ۶۶۹۱۳۱۶۲ فکس: ۶۶۹۱۳۱۶۳

کدپستی: ۱۴۵۷۸۴۸۷۱

آینده‌ای که باید ساخت: ژنتیک، انتخاب و مدیریت علمی در دامپروری ایران

دکتر منصور انصاری

در تمام سال‌هایی که صنعت دامپروری کشور زیر فشارهای اقتصادی، کمبود منابع و محدودیت‌های اقلیمی دست‌وپا زده، یک سؤال همواره در ذهن فعالان این حوزه تکرار شده است: «چطور می‌توانیم همچنان روی پا بمانیم؟» این سؤال ساده، بار سنگین واقعیت‌های امروز را به دوش می‌کشد؛ واقعیت‌هایی نظیر افزایش قیمت نهاده‌ها، کاهش منابع آبی، شیوع بیماری‌ها، هزینه‌های درمانی بالا، افت بازده دام‌های پیر و کهنه شدن ساختارهای مدیریتی.

اما در دل همه این دشواری‌ها یک حقیقت پنهان وجود دارد: **دامپروری ایران هنوز فرصت دارد.** فرصتی که نه در افزایش دام، نه در گسترش زمین و واحدهای دامپروری، بلکه در «کیفیت انتخاب» نهفته است؛ انتخابی که امروز ژنتیک، داده و فناوری به ما هدیه کرده‌اند.

نقش مجموعه‌هایی مانند **نهاده‌های دامی جاهد و سایر فعالان بخش خصوصی و دولتی در عرصه اصلاح نژاد و ژنتیک دامهای سبک و سنگین** دقیقاً از همین جا آغاز می‌شود. جاهد سال‌هاست که در مسیر تأمین مواد ژنتیکی، واردات نهاده‌های دام و طیور، تجهیزات و خدمات تخصصی دامپروری فعالیت می‌کند، اما امروز شانه‌های خود را برای مسئولیتی بزرگ‌تر آماده کرده: **سهیم بودن در ساخت آینده دامپروری کشور از طریق دانش ژنتیک و اصلاح نژاد.**

ژنتیک دام دیگر یک واژه دانشگاهی نیست؛ **قلب اقتصادی دامداری مدرن** است.

وقتی درباره انتخاب یک اسپرم ژنومیک، یا انتخاب یک گاو نر برتر از مراکز معتبر جهانی مثل آلتا ژنتیک (Alta Genetics) و سایر مراکز سخن می‌گوییم، در واقع داریم درباره آینده صحبت می‌کنیم؛ آینده‌ای که در آن هر گوساله‌ای که امروز متولد می‌شود، چهار یا پنج سال بعد سرنوشت خط تولید یک دامداری را تعیین خواهد کرد.

این یعنی ژنتیک، «تصمیم امروز» را تبدیل می‌کند به «نتیجه فردا». بگذارید ساده بگویم: در گذشته، دامدار به تجربه چشم می‌دوخت؛ امروز دامدار باید به داده تکیه کند. در گذشته، انتخاب دام یک قضاوت چشمی بود؛ امروز یک تحلیل ژنومی است. در گذشته، تولید شیر تابع سلامت لحظه‌ای دام بود؛ امروز نتیجه مستقیم شاخص‌های ژنتیکی و ژنومیکی است که سال‌ها پیش انتخاب شده‌اند. این تغییر نگاه، تحول کوچکی نیست. این همان نقطه‌ای است که دامپروری از «تجربه‌محوری» به «دانش‌محوری» تبدیل می‌شود. و بدون این تغییر، آینده‌ای برای رقابت‌پذیری باقی نمی‌ماند.

در این شماره ویژه، تلاش کردیم تصویری روشن از مسیر جدید «جاهد» ارائه دهیم؛ مسیری که فقط بر تأمین مواد ژنتیکی و نهاده‌ها تکیه ندارد، بلکه بر **ایجاد اکوسیستم دانش‌بنیان اصلاح نژاد و انتخاب دقیق دام** بنا شده است. از فراهم کردن تانک‌های نیتروژن مایع و تجهیزات به‌روز برای ذخیره و نگهداری اسپرم گرفته تا واردات اسپرم‌های ژنومیک و گوساله‌های مولد و همکاری با مؤسسات جهانی، همه این‌ها اجزای پازلی هستند که کنار هم یک پیام واحد می‌دهند: «باید دام را علمی بسازیم.» در کنار ژنتیک، مدیریت تغذیه، سلامت، طول عمر اقتصادی و بهره‌وری خوراک نیز نقشی اساسی دارند. اما نکته مهم اینجاست: **هیچ مدیریتی - حتی بهترین برنامه‌های تغذیه‌ای - نمی‌تواند ضعف‌های ژنتیکی را جبران کند.**

این قاعده ساده، امروز به قانون طلایی دامپروری تبدیل شده است. گله‌ای که پایه ژنتیکی ضعیفی دارد، هرچقدر هم جیره و خوراک تخصصی دریافت کند، نمی‌تواند به سطح بازده یک گله اصلاح‌شده برسد.

برعکس، دام‌هایی که با انتخاب ژنتیکی دقیق پرورش یافته‌اند، در شرایط یکسان هزینه کمتر، مقاومت بیشتر و تولید بالاتری دارند. صنعت دامپروری کشور، به‌خصوص در دام سنگین، اکنون در نقطه‌ای قرار گرفته که نیازمند «تصمیم‌های کوچک اما حیاتی» است. انتخاب اسپرم و جنین مناسب، انتخاب دام مادر برتر، تنظیم برنامه جفت‌گیری، سنجش شاخص‌های ژنتیکی و استفاده از فناوری‌های آزمایشگاهی، در نگاه اول شاید جزئی به‌نظر برسند؛ اما آینده تولید ملی در گرو همین انتخاب‌های کوچک است.

در این شماره، گزارش‌ها و تحلیل‌هایی ارائه کرده‌ایم که نشان می‌دهد حتی در شرایط دشوار اقتصادی، دامداری‌هایی که از دانش ژنتیک بهره می‌گیرند، با فاصله معناداری نسبت به دیگر دامداران عملکرد بهتری دارند. تفاوت نه در تعداد دام، نه در وسعت دامداری، بلکه در **کیفیت تصمیم‌های مدیریتی** است، تصمیم‌هایی که بر مبنای داده و آینده‌پژوهی گرفته می‌شوند. در این میان، شرکت نهاده‌های دامی جاهد تلاش کرده پلی باشد میان علم و میدان؛ میان دانش روز دنیا و نیازهای واقعی دامدار ایرانی. از انتقال تجربه‌های جهانی گرفته تا دورگ‌گیری و بومی‌سازی روش‌های انتخاب دام، از ارائه خدمات فنی تا تأمین تجهیزات تخصصی. این نگاه، جاهد را از یک تأمین‌کننده کالا و مواد ژنتیک، به **یک همراه استراتژیک** برای دامدار تبدیل کرده است.

به‌عنوان مدیرمسئول این مجله، که طی بیش از ۳۰ سال از بسیاری از مراکز معتبر ژنتیک دنیا بازدید کرده، گزارش تهیه نموده و آن‌ها را به زبان ساده ترجمه و در مجلات تخصصی کشاورزی منتشر کرده‌ام، بر این باورم که امروز بیش از هر زمان دیگری باید درباره نقش علم در آینده دامپروری گفتگو کنیم. ژنتیک، موضوعی لوکس یا صرفاً پژوهشی نیست؛ بخشی از امنیت غذایی کشور است. همان‌طور که مدیریت آب، خاک و اقلیم به یک ضرورت ملی تبدیل شده، مدیریت ژنتیکی دام هم باید به یک دغدغه ملی تبدیل شود به گونه‌ای که تأمین ارز برای موارد ضروری آن از اولویت بانک مرکزی خارج نشود.

صنعت دامپروری ایران در آستانه یک دو راهی قرار دارد: راه نخست اتکا به روش‌های گذشته، که نتیجه‌اش افزایش هزینه‌ها و کاهش رقابت‌پذیری است. راه دوم، پذیرش علم و انتخاب دقیق، که آینده‌ای پایدار، اقتصادی و قابل توسعه را می‌سازد. و ما باور داریم که آینده این صنعت باید بر دوش راه دوم بنا شود.

این یادداشت، دعوتی است به نگاه جدید؛ دعوتی به اینکه دامپروری ایران می‌تواند برخیزد، خود را بازسازی کند و آینده‌ای بهتر بسازد، اگر امروز انتخاب‌های درستی انجام بدهد.

امیدوارم گزارش ویژه این شماره، بتواند نقشی هرچند کوچک در این مسیر ایفا کند؛ مسیری که شرکت نهاده‌های دامی جاهد و شرکت‌های صاحب نام فعال در این حوزه، همراه بسیاری از دامداران آگاه و پیشرو کشور، با ایمان و علم در آن قدم گذاشته‌اند.

شرکت نهاده های دامی جاهد؛

از ژنتیک برتر و تأمین هوشمند نهاده ها تا آینده دامپروری ایران

گفت و گو با مدیرعامل نهاده های دامی جاهد

شرکت نهاده های دامی جاهد؛ پیشگام ژنتیک دام و یکی از ستون های امنیت غذایی کشور

سردبیر:

آنچه در ادامه می خوانید، خلاصه ای فشرده از گفت و گوی مفصل با مهندس محمدعلی مهری، مدیرعامل شرکت نهاده های دامی جاهد، و معاون تولید این شرکت است که در حاشیه مصاحبه اختصاصی تنظیم و ارائه می شود. در روزگاری که امنیت غذایی، ستون فقرات توسعه پایدار کشورها به شمار می رود، شرکت نهاده های دامی جاهد با اتکا به توان علمی و تجربه ۲۵ ساله در عرصه ژنتیک دام های سنگین و سبک، توانسته نقشی تعیین کننده در اصلاح نژاد، افزایش بهره وری تولید و تأمین نهاده های حیاتی دامداران ایفا کند. این مسیر پرچالش، که از تلاش های مستمر برای بهینه سازی ظرفیت های ژنتیکی

بدون تردید باید ژنتیک دام سنگین و سبک را به عنوان یک پدیده زیرساختی موثر و تعیین کننده در ساختار کشاورزی مملکت و تأمین امنیت غذایی به شمار آورد و از آنجا که طی چند شماره گذشته مجله، به موضوعات زیرساختی در حوزه زراعت پرداختیم، این شماره را به توانایی های ژنتیکی کشور اختصاص دادیم و در این رابطه گفتگویی اختصاصی با مهندس محمدعلی مهری مدیرعامل شرکت نهاده های دامی انجام داده ایم که حاوی نکات ارزنده و بدیعی است و می تواند برای برنامه ریزان کشور و تصمیم گیران تخصیص اعتبارات ریالی و ارزی مربوط به کشاورزی به ویژه دام و طیور حائز اهمیت باشد.

در ادامه، گفتگویی نیز با معاونت تولید این شرکت مهندس سعید احمدیان کاجی انجام شد که طی آن بخش دیگری از فعالیت ها و اهداف ارزنده شرکت نهاده های دامی جاهد و از منظری دیگر نیز مورد بحث و گفتگو قرار گرفت.

کشتی های امید شرکت نهاده های دامی جاهد در روزهای دشوار

این مصاحبه اختصاصی در شرایطی صورت گرفت که شرکت نهاده های دامی جاهد، در حال ترخیص تعدادی از کشتی های وارداتی نهاده برای رفع تنگناهای علوفه ای کشور است. سفارش، خرید و تخلیه بخشی از این نهاده ها در خرداد ماه در اوج جنگ ۱۲ روزه و شرایط دشوار کشور صورت گرفته بود، شرایطی که به قول مهندس مهری کشورهای خارجی و فروشنده با توجه به جنگ و نامشخص بودن ابعاد آن نگران بودند که آیا بهای این محموله ها پرداخت می شود و چه موقع؟ در شرایطی که کشتی برای حمل به دشواری پیدا می شد و بیمه آنها نیز برای حمل بار به ایران بسیار سخت بود.

مهندس مهری می گوید: پیشینه فعالیت بازرگانی شرکت نهاده های دامی جاهد در واردات نهاده های دامی با سوابق درخشان به حداقل ۱۵ سال پیش برمی گردد و بحث واردات نهاده ها یک فعالیت تازه برای این شرکت به حساب نمی آید، گرچه تمرکز فعالیت های زیرساختی این شرکت مرتبط به ژنتیک دام های سنگین و سیک و همچنین مرغ لاین بابل کنار بوده و همچنان ادامه دارد. وی می افزاید: در کنار فعالیت های فوق تخصصی ژنتیکی در دو شاخه مهم دام سنگین شیری و گوشتی که با کمک متخصصان صاحب نام و با تجربه صورت می گیرد، فعالیت در عرصه تولید خرما، گندم، جو، یک واحد جوجه کشی و پرورش گاو میش، همچنین اداره دو واحد ده هزار راسی دام در سیستان و بلوچستان برای تامین گوشت مورد نیاز کشور و ایجاد تعادل بازار نیز توسط شرکت نهاده های دامی جاهد انجام شده است و هم اکنون نیز برای تهیه و تامین ۳۰ هزار راس دامداری پرواری در حال انجام است.

نهاده های دامی جاهد، تأمین کننده مواد ژنتیکی حدود ۷۰ درصد دامداری های کشور

مهندس مهری به خبرنگار مجله صنایع زیرساخت های کشاورزی (دامپروران سابق) می گوید: ۷۰ درصد از دامداری های کشور از طریق مواد ژنتیک تولید شده و گوساله های پرورف شده با خط خونی مشخص در مرکز تولید مواد ژنتیکی گاو های شیری و گوشتی ایران (کرج، محمد شهر) اولین مرکز تولید اسپرم در خاورمیانه که دارای کد بین المللی NAAB است، تامین می شود. ایشان یادآور شد: این شرکت به دلیل وظایف حاکمیتی و افزایش بهره وری در تمام مراحل فرایند تولید به سلامت، کیفیت و بازدهی بالای آنچه در اختیار دامداران قرار می دهد

آغاز شده، اکنون به ثمرات ملموسی در ارتقای سطح کمی و کیفی محصولات دامی کشور رسیده است. فعالیت های جاهد صرفاً محدود به واردات و توزیع مواد اولیه نیست؛ بلکه ریشه در یک استراتژی بلندمدت برای بومی سازی دانش ژنتیک پیشرفته دارد. از واردات میلیون ها تن نهاده در روزهای دشوار و تحت شدیدترین تحریم ها، تا صادرات ده ها هزار دوز اسپرم و جنین به کشورهای همسایه، این شرکت امروز یکی از محورهای اصلی پیشرفت صنعت دامپروری و تولید غذایی ایران است. این گزارش تلاش می کند تا ابعاد مختلف این نقش محوری راه، از جنبه های علمی و فنی تا تأثیرات اقتصادی و

اجتماعی، مورد بررسی قرار دهد.

ژنتیک دام؛ زیرساختی برای امنیت غذایی ایران

امنیت غذایی، مفهومی است که فراتر از صرفاً دسترسی فیزیکی به غذا تعریف می‌شود؛ بلکه شامل دسترسی پایدار، مقرون به صرفه و مغذی بودن محصولات مورد نیاز است. در بخش دامپروری، کیفیت ژنتیک نهاده اولیه، مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده در بهره‌وری بلندمدت است. شرکت نهاده‌های دامی جاهد با درک این اصل بنیادین، بخش عظیمی از منابع خود را صرف فعالیت‌های ژنتیکی، اصلاح نژادی و ژنومیک کرده است.

ارتقای تولید شیر و گوشت:

هدف اصلی در اصلاح نژاد، افزایش کارایی تبدیل خوراک به محصول (شیر و گوشت) است. دام‌هایی که از نظر ژنتیکی برتر هستند، می‌توانند با مصرف مقدار مشخصی خوراک، تولید بیشتری داشته باشند. این امر مستقیماً بر کاهش هزینه‌های تولید و افزایش حاشیه سود دامداران تأثیر می‌گذارد.

توجه دارد و به متخصصان فرایندهای تولید تاکید کرده است که با رویکرد آینده دآمداری کشور و طراحی کیفی واحدهای دامی، فرایند تولید را دنبال کنند.

مهندس مهری می‌گوید: در مرکز تولید مواد ژنتیکی، موضوع صفات برتر، عملکرد بالا، سلامتی و افزایش میزان تولید شیر حائز اهمیت است و این وظیفه علمی جزء شاخص‌های اصلی تولیدات شرکت نهاده‌های دامی جاهد می‌باشد.

ایشان خاطرنشان کرد: بر اساس آمارهای معتبر و مستند، میانگین تولید شیر که در سال‌های گذشته حدود ۱۸ کیلوگرم بود، اکنون به حدود ۴۵ کیلوگرم با چربی و پروتئین بالاتر رسیده است. همچنین در برخی دامداری‌ها، در گاوهای سنگین اصیل هلشتاین که از مواد ژنتیکی شرکت نهاده‌های دامی جاهد استفاده کرده‌اند، میانگین عملکرد روزانه بین ۵۰ تا ۶۰ کیلوگرم نیز ثبت شده است. این دستاورد ملی که از هر نظر قابل رقابت با دام‌های ممتاز اروپا، آمریکا و کانادا است، نتیجه تلاش متخصصان جاهد و همراهی علمی و عملی دامداران پیشرو کشور بوده و با رعایت اصول تغذیه، بهداشت و مدیریت فارم محقق شده است. این واقعیت، نقش

در دام‌های شیری، تمرکز بر افزایش ظرفیت تولید شیر با درصد چربی و پروتئین مطلوب است. مدل‌سازی‌های ژنتیکی که جاهد به کار می‌گیرد، به دنبال شناسایی ژن‌های برتر برای تولید حداکثری شیر (مانند ژن‌های مرتبط با سندرم‌های متابولیک مرتبط با تولید بالا) و در عین حال، افزایش مقاومت در برابر بیماری‌ها است.

برای مثال، در گله‌های گاو هلشتاین، بهبود متوسط تولید شیر از ۳۰ لیتر در روز به ۴۰ لیتر، نیازمند تغییرات ژنتیکی هدفمند و مداوم است. این تغییرات از طریق انتخاب دقیق پدران مولد

(Sire Selection) صورت می‌گیرد که بر اساس شاخص‌های پیش‌بینی ژنتیکی

(Estimated Breeding Values - EBV)

صورت می‌گیرد.

تعیین‌کننده ژنتیک در ارتقای بهره‌وری دامداری‌های کشور را به‌خوبی نشان می‌دهد.

مهندس مهری، مدیرعامل شرکت نهاده‌های دامی جاهد، افزود: در مرکز تولید مواد ژنتیکی کرج، توسعه و فراآوری اسپرم دام‌های گوشتی مانند شاروله، لیموزین و بلوند اگوتین و نژادهای دومانظوره‌ای همچون مونته‌بیلیارد، سمیتال و چند نژاد برجسته جهانی را از دو سال پیش، به‌دلیل کمبود گوشت کشور، در دستور کار قرار داده‌ایم. هدف ما این است که در کنار پیشرفت‌های ژنتیکی در دام‌های شیری، افزایش بهره‌وری پرواربندی‌ها را نیز دنبال کنیم که خوشبختانه در این حوزه به نتایج بسیار خوبی دست یافته‌ایم.

مدیرعامل شرکت نهاده‌های دامی جاهد به خبرنگار ما گفت: موضوع پرورش گوساله‌های مولد گوشتی و اسپرم آنها با تجاربی که به دست آورده ایم حائز اهمیت است و می‌تواند پرواربندی‌های سراسر کشور در اقلیم‌های گوناگون را متحول سازد. ایشان در مورد دام‌های ژنومیک افزود: شرکت نهاده‌های دامی جاهد

علاوه بر واردات اسپرم از گاوهای برتر ژنتیکی دنیا، برای پیشبرد برنامه‌های ژنتیکی خود گوساله ژنومیک و دام‌های دارای شاخص های ژنتیکی برتر نیز وارد می‌کند.

چالش ارزی در مسیر واردات اسپرم، جنین و ژنومیک دام

مهندس مهری در مورد سوال خبرنگار مجله «صنایع زیرساخت های کشاورزی» در مورد دستاوردهای دام ژنومیک گفت: یکی از برنامه هایی که دنبال کرده ایم از منابع معتبر ژنتیکی همانند شرکت «آلتا ژنتیک» توانسته ایم به گوساله های ژنومیک با تولیدات عالی اسپرم دست یابیم. مهندس مهری در عین حال گلایه کرد که تامین حداقل ۸ تا ۹ میلیون یورو برای پایداری صنعت ژنتیک کشور بسیار ضروری است که متأسفانه موضوع در بانک مرکزی در اولویت نخست قرار ندارد و تصور می کنند این بحث زیرساختی که نتیجه درخشانی در فرایندهای تولید شیر و گوشت دارد کم اهمیت تر از تامین ارز ۸ تا ۹ میلیارد دلاری برای واردات نهاده هاست.

مهندس مهری گفت: انتظار داریم که کارشناسان مرتبط با تامین ارز برای واردات مواد ژنتیکی به لحاظ تخصصی بیشتر مطالعه کنند تا برای تامین ارز مورد نیاز این فقره

بهرموری نهایی =

مصرف خوراک (ME یا NEI)

تولید محصول (شیر یا گوشت) ×

سلامت و طول عمر

توضیح فرمول بالا: تولید

محصول (شیر یا گوشت)

مصرف خوراک (ME یا NEI)

اشاره دارد به انرژی قابل

متابولیسم (Metabolizable Energy: ME)

یا انرژی خالص شیردهی

(Net Energy for Lactation: NEI)

که از خوراک دریافت می‌شود.

این بخش، ورودی تولید است.

سلامت و طول عمر

عامل تعدیل کننده‌ای است که

کیفیت ژنتیکی و سلامت دام را

در فرمول وارد می‌کند، چون

دام سالم‌تر عمر طولانی‌تر و در

نتیجه بازده و پایداری بالاتری

دارد.

بنابراین، این فرمول یک نسخه

چندبعدی از بهره‌وری اقتصادی

و زیستی دام است که فقط به

نسبت شیر/خوراک یا گوشت/

خوراک بسنده نمی‌کند؛ بلکه

شاخص‌های فیزیولوژیک و

ژنتیکی را هم در نتیجه ضرب

از فعالیت های دامپروری که موجب بهره وری بیشتر می شود اولویت قائل شوند. مهندس محمد علی مهری مدیرعامل شرکت نهاده های دامی جاهد گفت: مسلماً وزارت جهاد کشاورزی مساعی لازم برای تامین این مبلغ کم را انجام داده است ولی موضوع باید به طور جدی تر دنبال شود.

نهاده های دامی جاهد در باشگاه صادرات ژنتیک خاورمیانه

مهندس مهری گفت: همگان می دانند که در حوزه صادرات مواد ژنتیکی، کشورهایی مانند آمریکا و کانادا در جایگاه های برتر قرار دارند؛ اما ایران با اتکا به توان فزاینده خود در تولید مواد ژنتیکی توانسته با وجود رقابت سخت و محدودیت های متعدد، به باشگاه صادرکنندگان این حوزه وارد شود. در حال حاضر، تنها شرکت ایرانی که به صورت رسمی و قانونی در زمینه صادرات مواد ژنتیکی دامی فعالیت می کند، شرکت نهاده های دامی جاهد است؛ شرکتی که به عنوان نخستین و تنها صادرکننده رسمی ایران، سال گذشته ۶۰ هزار دوز اسپرم به افغانستان، لبنان و تاجیکستان صادر کرده است.

فعالیت های بی رقیب نهاده های دامی جاهد در ۲۰ ولایت افغانستان

مدیرعامل شرکت نهاده های دامی جاهد گفت: با توجه به بحث امنیت غذایی کشورهای همسایه که تامین آن در یک سیاست راهبردی می تواند به تحکیم امنیت

می کند. در واقع، نشان دهنده ی بازده واقعی دام با لحاظ سلامت، کارایی انرژی و طول عمر است. در برنامه های اصلاح نژاد، چنین شاخصی برای ارزیابی ژن هایی که به بهره وری پایدار و کم هزینه تر در بلندمدت منجر می شوند، بسیار مهم است.

تأثیر بر بازده ملی:

افزایش بهره وری در سطح ملی، فشار کمتری بر منابع کمیاب کشور مانند زمین کشاورزی (برای تولید علوفه) و آب وارد می کند. زمانی که هر گاو، شیر بیشتری تولید کند، نیاز به نگهداری تعداد کمتری دام برای تأمین شیر مورد نیاز جامعه وجود دارد، که این امر مستقیماً در کاهش مصرف نهاده های دامی (خوراک، دارو و انرژی) صرفه جویی می کند و نقش «نهاده های دامی جاهد» را در پایداری ملی برجسته می سازد.

از اصلاح نژاد تا تولید اسپریم های ممتاز ایرانی

دستآورد اصلی شرکت جاهد در حوزه ژنتیک، توانایی آن در تولید، فرآوری و توزیع مواد ژنتیکی با کیفیت تراز اول جهانی است. این فعالیت ها شامل کار با نژادهای اصلی مانند هلشتاین، سمیتال و همچنین نژادهای گوشتی و دامی سبک (مانند افشاری و سنگسر) است.

دام های پروف شده: (Proven Sires)

دام های پروف شده، آنهایی هستند که عملکرد ژنتیکی آنها نه تنها بر اساس شجره نامه، بلکه بر اساس عملکرد فرزندان واقعی آنها تأیید شده است. این اطمینان از عملکرد، ریسک سرمایه گذاری دامداران را به شدت کاهش می دهد. جاهد با همکاری مراکز بین المللی، توانسته است اسپریم های برتر و گوساله های مولد و ژنومیک را وارد و در داخل کشور به تولید انبوه برساند.

غذایی در کشور ما کمک کند و در چارچوب یک سیاست دوراندیشانه، موضوع تامین اسپریم مورد نیاز ایالات افغانستان را طی دو سال گذشته در دستور کار قرار داده ایم و با تاسیس یک شعبه مرکزی در این کشور توانسته ایم به توسعه دامداری های صنعتی تاسیس شده و در حال تاسیس این کشور توام با آموزش، کمک موثری انجام دهیم. شعبه فروش تاسیس شده، روز به روز با استقبال بیشتری از سوی دامداران این کشور مواجه شده است که در آینده نزدیک خبرهای خوب و مثبتی در این عرصه و در ارتباط با صنعت دامپروری در حال رشد افغانستان خواهیم داشت.

واردات نهاده ها در اوج جنگ دوازده روزه؛ تابآوری جاهد در تأمین علوفه کشور

مدیرعامل شرکت نهاده های دامی جاهد یادآور شد: این شرکت حسب تکالیف و وظایف حاکمیتی، طی سالیان گذشته، سابقه واردات بالغ بر ۳ میلیون تن نهاده دامی دارد. این وظیفه راهبردی برای ایجاد تعادل قیمتی در بازار و تامین به هنگام نیاز دامداران و مرغداران که کمبودی ایجاد نشود صورت گرفته است. وی در مورد کشتی در حال ترخیص در بندر امام خمینی گفت: اطلاع دارید که معمولاً از چند ماه قبل مذاکرات خرید برای واردات صورت می گیرد. این کشتی های ذکر شده درست در همین دفتر در طبقه دهم و طی روزهایی که جنگ دوازده روزه در جریان بود با طرف خارجی معامله شد. وی به عکس هایی اشاره کرد که از پنجره روبرو هنگام یکی از حملات، گرفته شده بود که همکاران مرتبط، با استحکام کارشان را دنبال

کردند، گرچه طرف های خارجی فروشنده نگران دریافت پول محموله خود بودند و خوشبختانه با پایمردی، استقامت و امیدواری این کشتی ها بیمه شد و به سمت ایران حرکت کرد.

مهندس مهری گفت: ما از سال گذشته تاکنون ۴۰۰ هزار تن نهاده وارد کرده ایم که همه اش کارساز و تاثیرگذار بوده است و این رقم در حال افزایش است. وی افزود: کشتی های بعدی هم نزدیک بندر پهلوی گرفته است. وی خاطرنشان ساخت که کار اصلی و بخش عمده ای از فعالیت ما تامین مواد ژنتیکی برای دامداری های سراسر ایران است. وظیفه ای حاکمیتی که در شرکت نهاده های دامی جاهد حدود ۳۰ سال است اولویت دارد.

تحول ژنومیک در نهاده های دامی جاهد؛ از تشخیص نر و ماده تا تفکیک شیرهای سالم تر A2A2

در ادامه گفتگو با مدیرعامل شرکت نهاده های دامی جاهد و در همان نشست، گفتگویی اختصاصی با مهندس سعید احمدیان کاجی، معاون تولید شرکت نهاده های دامی جاهد انجام دادیم که دارای نکات برجسته و امیدوار کننده ای در عرصه فعالیت های ژنتیکی، اصلاح نژادی و ژنومیکی کشور است.

ایشان که دارای نگرش علمی عمیق نسبت به موضوعات خاص در این زمینه است یادآور شد: بنیاد فعالیت های نهاده های دامی جاهد وظایف حاکمیتی است. وی در یک بحث تخصصی به موضوع پیشرفت های ژنومیک در دام های پروف شده، دورگ و اصیل اشاره کرد و گفت: امروزه پیشرفت های آزمایشگاهی در جهان تا آنجا است که از طریق آزمایش خون، مو و پوست یا قسمت های دیگر در مدت زمان محدود تا ۹۰ درصد متوجه می شوند که اسپرم های تولید در آینده دارای چه شاخصه های ژنتیکی برتر هستند، موضوعی که در شرکت نهاده های دامی جاهد دنبال می شود.

دورگ گیری های هدفمند

(Crossbreeding Programs):

در بسیاری از مناطق ایران، استفاده صرف از نژادهای خالص خارجی به دلیل عدم سازگاری کامل با شرایط اقلیمی (گرم، رطوبت و مدیریت محلی) با مشکل مواجه می شود. جاهد با اجرای برنامه های دورگ گیری، به دنبال ایجاد سویه های جدیدی است که ویژگی های برتر تولیدی نژادهای خارجی را با مقاومت و سازگاری نژادهای بومی ترکیب کنند.

به عنوان مثال، دورگ های شیری که توانایی تحمل دمای بالاتر را دارند یا دام های گوشتی با نرخ تبدیل خوراک بالا در شرایط گرمسیری، از نتایج این برنامه های ترکیبی هستند.

تولید اسپرم های اصیل با معیارهای جهانی:

بخش فنی شرکت، با استفاده

از فناوری‌های نوین سلولی و مولکولی، اسپرم‌ها را از نظر کیفی و سلامت ژنتیکی تحت کنترل دقیق قرار می‌دهد. این کنترل شامل تست‌های سیتولوژی، ارزیابی حرکت‌پذیری (Motility) و تست‌های مولکولی برای حذف صفات نامطلوب (مانند کوتاهی پا یا مشکلات مادرزادی) است. کیفیت بسته‌بندی و حمل و نقل این مواد ژنتیکی نیز با رعایت زنجیره سرد (Cryopreservation) در دمای نیتروژن مایع منفی ۱۹۶ درجه سلسیوس (-۱۹۶°C) تضمین می‌شود تا اثر بخشی تا زمان استفاده حفظ شود.

نهاده‌هایی که در روزهای سخت وارد شدند

صنعت دامپروری ایران به شدت وابسته به واردات نهاده‌های اساسی، به ویژه کنجاله سویا، ذرت و مکمل‌های ویتامینی و معدنی است. شرکت نهاده‌های دامی جاهد در مقاطع حساس تاریخی، نقشی حیاتی در تأمین این مواد ایفا کرده است.

تأمین در کوران بحران‌ها:

در شرایط تحریم‌های اقتصادی یا اختلالات ناگهانی در زنجیره‌های تأمین جهانی، توانایی شرکت در مدیریت لجستیک و تأمین ارز مورد نیاز برای واردات، تضمین‌کننده تداوم فعالیت واحدهای تولیدی بوده است. واردات میلیون‌ها تن خوراک دام، در مواقعی که تأمین بازار داخلی با چالش‌های جدی روبه‌رو بود، به جلوگیری از کشتار دام‌های مولد و کاهش قیمت تمام شده محصولات کمک شایانی کرد.

مهندس احمدیان، معاون تولید شرکت نهاده‌های دامی جاهد که سابقه فعالیت در کمیته‌های علمی، سلامت و بهداشت و دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام در دهه ۸۰ را دارد و بحث‌های راهبردی در عرصه کشاورزی و دامپروری را دنبال می‌کند به یک بحث علمی در مورد کیفیت شیر با دوکد A1A1 و A2A2 اشاره کرد و گفت: در چارچوب مسائل سلامت و تغذیه ای باید تلاش کنیم این نوع شیر (A1A1) که ممکن است موجب افزایش قند و ریسک بیماری‌های قلب و عروق شود، به سمت تولید بیشتر A2A2 برویم و این دو را از هم تفکیک و روی بسته بندی‌ها نیز این کدها را ثبت کنیم.

احمدیان گفت: ممکن است این مسئله برای کارخانجات شیر یک مقدار ناچیز هزینه ساز باشد ولی برای سلامت جامعه فوق العاده موثر است و موجب کاهش بسیار هزینه های پزشکی و سلامت برای مردم خواهد شد. در همین راستا موضوع در دستور کار بخش مطالعاتی و پژوهشی معاونت تولید جاهد قرار دارد که با طرح موضوع با واحدهای ذیربط این صنعت در صدد رسیدن به نقطه نظرات مشترک برای ارائه یک طرح جامع در راستای کمک به تامین امنیت غذایی برای کشور هستیم.

تجربه جنگ دوازده روزه (اشاره نمادین به بحران های مقطعی):

این شرکت همواره توانسته است در برابر شوک های ناگهانی بازار (مانند نوسانات شدید نرخ ارز یا مشکلات حمل و نقل بین المللی) انعطاف پذیری نشان دهد. این انعطاف پذیری ناشی از داشتن شبکه گسترده تامین کنندگان بین المللی و ذخیره سازی استراتژیک در انبارهای خود است.

اهمیت کیفیت نهاده های وارداتی:

واردات نهاده ها تنها یک مسئله کمی نیست؛ کیفیت این مواد اولیه نیز بسیار حیاتی است. جاهد با اعمال استانداردهای

مهندس مهری، مدیرعامل شرکت نهاده های دامی جاهد:

همگان می دانند که در حوزه صادرات مواد ژنتیکی، کشورهایی مانند آمریکا و کانادا در جایگاه های برتر قرار دارند؛ اما ایران با اتکا به توان فزاینده خود در تولید مواد ژنتیکی توانسته است با وجود رقابت سخت و محدودیت های متعدد، به باشگاه صادرکنندگان این حوزه وارد شود.

وی همچنین در ادامه بحث تخصصی خود در زمینه ژنومیک دام و گفت: در حوزه اسپرم، شرکت نهاده های دامی جاهد با تعریف و تفکیک نوع اسپرم به یانگ، پروف شده و اصیل موضوع تحولات نوین ژنتیکی و ژنومیک و تعیین جنسیت آنان که نر یا ماده را هستند دنبال می شود.

سخت گیرانه کنترل کیفیت بر روی محموله های وارداتی (شامل تست های سم شناسی، پروتئینی و انرژی زایی)، اطمینان می دهد که خوراک دامی که به دست دامدار می رسد، حداکثر بازدهی را به دنبال خواهد داشت. کاهش آلودگی مایکوتوکسینی در خوراک دام ها، یکی از پارامترهای مهم کنترل کیفیت است که مستقیماً بر سلامت و عملکرد تولیدی دام تأثیر می گذارد.

گام های بلند در صادرات مواد ژنتیکی

توسعه در حوزه ژنتیک دام تنها به رفع نیاز داخلی محدود نمی شود؛ اثبات توانمندی علمی کشور در سطح منطقه ای، گام مهمی در توسعه اقتصاد غیر نفتی و دانش بنیان است. شرکت نهاده های دامی جاهد موفق شده است محصولات ژنتیکی خود را به بازارهای منطقه ای صادر کند. تأسیس زیرساخت در کشورهای همسایه:

برای تسهیل صادرات و ارائه خدمات پس از فروش تخصصی، جاهد اقدام به تأسیس شعب یا نمایندگی های فعال در برخی

۷۰ درصد از دامداری های کشور
از طریق مواد ژنتیک تولید شده و
گوساله های پرور شده با خط
خونی مشخص در مرکز تولید مواد
ژنتیکی گاو های شیری و گوشتی
ایران (کرج، محمد شهر) اولین
مرکز تولید اسپرم در خاورمیانه که
دارای کد بین المللی NAAB است،
تامین می شود.

کشورهای همسایه، مانند افغانستان
نموده است. این اقدام نه تنها
منجر به ارزآوری برای کشور شده،
بلکه دانش و فناوری اصلاح نژاد
ایرانی را به سایر کشورها منتقل
می کند.

آمار صادراتی:

تاکنون، شرکت موفق به ارسال
بیش از ۶۳ هزار دوز اسپرم و
جنین های منجمد به منطقه
شده است. این میزان صادرات،
نشان دهنده پذیرش کیفیت
محصولات ژنتیکی ایرانی در
بازارهای منطقه ای است.

مزیت رقابتی صادراتی:

اسپرم های صادر شده توسط جاهد
اغلب از دام های نسل اول و دوم برتر
اصلاح شده در داخل کشور هستند
که به دلیل سازگاری نسبی با
شرایط آب و هوایی مشابه منطقه،
پتانسیل بالایی برای پذیرش موفق
در کشورهای هدف دارند. این امر،
یک مزیت رقابتی مهم در برابر
واردات مواد ژنتیکی از قاره آمریکا
و اروپا محسوب می شود.

اقتصاد دانش بنیان دامپروری با نگاه ژنومیک

شرکت نهاده های دامی جاهد،
همواره بر این باور است که آینده

دامپروری در ایران به طور کامل بر پایه اقتصاد دانش بنیان و کاربرد مستقیم یافته های ژنتیک و اصلاح نژاد از جمله ژنومیک در مزارع استوار است. این دیدگاه، شرکت را وادار به سرمایه گذاری در فناوری های نوین سلولی و مولکولی کرده است.

تفکیک اسپرم نر و ماده (Sexed Semen Technology)

یکی از مهم ترین دستاوردهای نوین در علم ژنتیک دام، توانایی تفکیک کروموزوم های X (ماده) و Y (نر) در اسپرم ها است. این فناوری به دامداران اجازه می دهد تا دقیقاً به تعداد گاوهای ماده ای که نیاز دارند (برای جایگزینی گله یا افزایش تولید شیر) یا گاوهای نر مورد نیاز برای تولید گوشت (در نژادهای گوشتی) دست یابند.

در گاوهای شیری، هدف معمولاً تولید اسپرم های ماده است. اگر میانگین موفقیت در تفکیک اسپرم های ماده (P_F) باشد، احتمال تولد گوساله ماده در یک تلقیح مصنوعی $P(X) = P_F$ با استفاده از فناوری های پیشرفته، شرکت توانسته است میزان تفکیک را به سطح اطمینان بخشی (بیش از ۹۰ درصد دقت) برساند، که این امر مدیریت گله را بسیار کارآمدتر می سازد.

کدهای تغذیه ای A۲A۲ و شیرهای سالم:

در سال های اخیر، توجه جهانی به ترکیب پروتئینی شیر و تأثیر آن بر سلامت انسان معطوف شده است. پروتئین کازئین، یکی از اجزای اصلی شیر است که به دو شکل اصلی A1 و A2 وجود دارد. برخی مطالعات نشان می دهند که پروتئین A1 می تواند در برخی افراد منجر به مشکلات گوارشی شود.

جاهد در مسیر جهانی ژنتیک؛ تثبیت دانش و ارزش اقتصادی در راستای صادرات و امنیت غذایی

احمدیان در ادامه به جنبه اقتصادی این دستاورد علمی در حوزه زایش اشاره کرد و گفت: سالانه حدود سه و نیم میلیون دوز اسپرم در واحدهای دامداری کشور استفاده می شود که بالغ بر ۲ میلیون دوز آن در مرکز تولید کرج، تولید و بخشی از آن نیز به خاطر تنوع ژنتیکی از طریق واردات صورت می گیرد. همچنین شرکت نهاده های دامی جاهد اخیراً به موضوع مهم اسپرم تعیین جنسیت شده پرداخته است که با هماهنگی و تشریک مساعی تعدادی از اساتید دانشگاه های تهران و علوم پزشکی قزوین در صدد بومی سازی این دانش پر اهمیت است که انشاالله با رسیدن به نتیجه مطلوب از منظر علمی و ارزش افزوده تولیدات ژنتیکی بسیار قابل توجه است.

مهندس احمدیان که از دانش علمی و تجربی طی فعالیت سالیان متمادی در شرکت نهاده های دامی جاهد برخوردار است گفت: علوم ژنتیک یک دریای بیکران است که باید در عرصه فراوری آن را به کار برد. موضوعی که در دستور کار مدیرعامل شرکت و متخصصان فعال در آن قرار دارد.

ایشان خاطرنشان ساخت: شرکت جاهد، متخصصان را همواره به سوی دستاوردهای علمی روز تشویق می کند و عرصه رقابت های علمی و نوآوری را برای آنان فراهم ساخته است و به همین دلیل است که طی سال های اخیر با تاکید بر تلاش های سازنده مدیران پیشین این شرکت موقعیت خود را در عرصه ژنتیک و اصلاح نژاد در صحنه رقابت های جهانی حفظ کرده است و به زودی ضمن تامین نیاز داخل به یکی از شرکت های صادر کننده اسپرم و جنین در خاورمیانه تبدیل می شود.

مهندس احمدیان به عنوان یک صاحب نظر با تجربه و کارگشته، به موضوع تامین ارز مورد نیاز برای واردات اسپرم های برتر از موسسات صاحب نام در کشورهای مختلف جهان از جمله کانادا، آمریکا و اروپا تاکید کرد و گفت: تخصیص این ارز هزینه نیست، سرمایه گذاری برای تامین امنیت غذایی است و بنده به عنوان کسی که سالیان متمادی عمرم در عرصه های مختلف ستادی و عملیاتی در حوزه امنیت غذایی گذاشته ام، مصرانه خواستارم که نهادها و سازمان های مسئول در این حوزه خصوصاً بانک مرکزی در تامین و تخصیص ارز در این خصوص شرکت هایی مثل شرکت جاهد را در اولویت قرار دهند.

شرکت جاهد با استفاده از تکنیک های تعیین ژنوتیپ، دام هایی را که صرفاً پروتئین A2A2 (نوع سالم تر شیر) تولید می کنند، شناسایی و از طریق اسپرم های خالص شده، این ویژگی مطلوب را در گله ها ترویج می دهد. این رویکرد، شرکت را در خط مقدم تولید محصولات غذایی «عملکردی» (Functional Foods) قرار می دهد.

تخصص، سرمایه گذاری و آینده دامداری ایران

مدیران شرکت نهاده های دامی جاهد تأکید فراوانی بر این نکته دارند که پیشرفت در حوزه ژنتیک دام، یک سرمایه گذاری ملی است که نتایج آن فراتر از سودآوری مقطعی شرکت ها است؛ این امر مستقیماً با امنیت ملی در ارتباط است.

حمایت نهادی از عرصه ژنتیک

تداوم توسعه زیرساخت های ژنتیکی نیازمند حمایت های نهادی پایدار، از سوی دولت و سازمان های متولی است. مهندسی ژنتیک نیازمند آزمایشگاه های مجهز، نیروی انسانی بسیار متخصص و زمان طولانی برای اثبات کارایی (به دلیل چرخه آهسته تولید مثل دام)

شرکت نهاده‌های دامی جاهد در یک نگاه

است. سرمایه‌گذاری در این حوزه باید به عنوان یک سرمایه‌گذاری استراتژیک بلندمدت تلقی شود.

تأکید بر نیروی انسانی متخصص:

تجهیزات پیشرفته بدون نیروی انسانی ماهر بی‌فایده است. جاهد با جذب و آموزش متخصصین داخلی در حوزه‌های بیوتکنولوژی، جنین‌شناسی و تغذیه مولکولی، در حال ساختن یک پایگاه علمی محکم برای صنعت دامپروری کشور است. آموزش‌های مستمر و انتقال فناوری از طریق همکاری‌های بین‌المللی، بخشی از استراتژی توسعه سرمایه‌های انسانی است.

نقش جاهد در پایداری صنعت:

آینده دامداری ایران وابسته به توانایی ما در تولید نهاده‌های دامی (خوراک و اسپرم) با کمترین وابستگی خارجی و بیشترین کارایی است. با تمرکز بر بومی‌سازی فناوری‌های اصلاح نژاد و تأمین مستمر نهاده‌های وارداتی، جاهد خود را به عنوان یک حلقه حیاتی در زنجیره تأمین غذای کشور معرفی کرده است.

اسپریم‌های خارجی، تولید و تأمین ازت مایع و فراهم کردن تجهیزات تخصصی نگهداری و جابه‌جایی مواد ژنتیکی نیز نقش‌آفرینی می‌نماید.

در کنار مأموریت‌های ژنتیکی، نهاده‌های دامی جاهد یکی از تأمین‌کنندگان مؤثر نهاده‌های اصلی دام و طیور است و از طریق مشارکت‌های راهبردی - از جمله سهام‌داری در شرکت بازرگانی فجر اعتبار و شرکت به‌پرور دام‌شهر - در شبکه تأمین، واردات و توزیع نهاده‌های دامی نقشی کلیدی ایفا می‌کند. ترکیب این فعالیت‌ها موجب شده است که شرکت نه‌تنها در لایه تولید مواد ژنتیکی، بلکه در حلقه خوراک دام و مدیریت جریان نهاده‌ها نیز جایگاهی اثرگذار داشته باشد.

نهاده‌های دامی جاهد، به‌عنوان یک شرکت سهامی خاص وابسته به مؤسسه جهاد استقلال (غیر دولتی)، همواره در راستای سیاست‌های امنیت غذایی کشور، توسعه فناوری‌های دامپروری، ارتقای بهره‌وری و کاهش وابستگی به خارج گام برداشته و نقش خود را در توانمندسازی زیربخش دام و طیور کشور استمرار بخشیده است.

شرکت نهاده‌های دامی جاهد، به‌عنوان یکی از بازوهای تخصصی زیرمجموعه مؤسسه جهاد استقلال و همسو با مأموریت‌های وزارت جهاد کشاورزی، در تاریخ ۲۶ آبان ۱۳۷۵ تأسیس گردیده و اکنون با نزدیک به سه دهه سابقه فعالیت مستمر، جایگاهی تثبیت‌شده در حوزه اصلاح نژاد، تولید مواد ژنتیکی و تأمین نهاده‌های دامی کشور به دست آورده است. این شرکت از سال ۱۳۷۷، پس از انحلال شرکت نهاده‌های دامی جهاد، مسئولیت استمرار و پیگیری مأموریت‌های آن مجموعه را نیز بر عهده گرفته و نقش خود را در زنجیره سیاستی و اجرایی بخش دام استحکام بخشیده است.

نهاده‌های دامی جاهد با بهره‌گیری از نیروهای متخصص، زیرساخت‌های فنی و مجموعه‌ای از نژادهای برتر دام سنگین، امروز بزرگ‌ترین مرکز تولید اسپرم دام سنگین در خاورمیانه به‌شمار می‌آید و سهمی تعیین‌کننده در ارتقای توان اصلاح نژاد و بهبود شاخص‌های بهره‌وری دام در کشور دارد. این شرکت علاوه بر تولید، انجماد و ذخیره‌سازی مواد ژنتیکی دام، در واردات و توزیع

شرکت نهاده های دامی جاهد

کرج، جاده مشکین دشت، روبروی رزکان نو، جنب مرکز اصلاح نژاد دام کشور، مرکز فروش شرکت نهاده های دامی جاهد

☎ (۰۲۶) ۳۶۷۷۰۸۸۳ - (۰۲۶) ۳۶۷۷۲۵۳۰ 📠 (۰۲۶) ۳۶۷۷۰۸۸۴ ✉ shop@ndj-co.com

تعادل در تولید
سلامت در عملکرد
انتخابی هوشمند برای
آینده دامپروری

نقشه قدرت در ژنتیک دام جهان: از ویسکانسین تا راین و از راین تا خاورمیانه

بازار ژنتیک دام جهان، بازاری ساکت و کمسروصداست؛ نه مثل بازار غلات در تیتتر خبرها می‌آید و نه مثل سیاست، هر روز موضوع مناظره است. اما همین بازار، در سکوت، تعیین می‌کند کدام گله‌ها فردا شیر بیشتری می‌دوشند، کدام کشورها در واردات گوشت وابسته‌تر می‌شوند و کدام مناطق می‌توانند با تکیه بر «ژن خوب» در برابر تغییر اقلیم و بیماری‌ها تاب بیاورند. در این گزارش، نگاهی داریم به مهم‌ترین شرکت‌ها و الگوهای ژنتیک دام در آمریکا، کانادا، آلمان، فرانسه، هلند و خاورمیانه؛ و این پرسش را طرح می‌کنیم که جای ایران در این نقشه کجاست؟

۱. ایالات متحده: امپراتوری داده و ژنوم

ایالات متحده آمریکا، قلب تپنده ژنتیک گاو شیری و گوشتی در جهان است. اگر امروز در یک گاوداری صنعتی در خاورمیانه، آمریکای لاتین یا حتی اروپا، هلشتاین یا نژاد گوشتی با تولید و رشد فوق‌العاده می‌بینیم، احتمال زیادی هست که ریشه ژنتیک آن به چند شرکت آمریکایی برسد.

URUS؛ هلدینگ «گاو بهتر برای جهانی بهتر»

URUS نامی است که در سال‌های اخیر، پشت بسیاری از برندهای آشنا پنهان شده است: Alta Genetics، GENEX، Jetstream Genetics، Leachman Cattle، PEAK و... این هلدینگ، شبکه‌ای جهانی از ژنتیک، نرم‌افزار مدیریت گله و خدمات مشاوره‌ای را در یک مجموعه ترکیب کرده است. مزیت URUS در این است که فراتر از فروش اسپرم عمل می‌کند؛ داده‌های مزرعه‌ای، تحلیل اقتصادی و انتخاب ژنومیک، همه در کنار هم، بسته‌ای از «تصمیم‌گیری مبتنی بر داده» را برای دامدار فراهم می‌آورد.

Select Sires؛ کوآپراتیو بزرگ آمریکایی

سلکت سائرز، یکی از قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین تعاونی‌های اصلاح نژاد جهان است. این شرکت با شبکه‌ای از واحدهای منطقه‌ای، بانک عظیمی از گاوهای نر هلشتاین و جرسی را مدیریت می‌کند و علاوه بر اسپرم معمولی، در حوزه اسپرم Sexed و بهبود صفات سلامت، باروری و طول عمر، پیشرو است. برای بسیاری از دامداران، نام Select Sires معادل است با «استاندارد طلایی» انتخاب گاو نر.

ST Genetics و ABS Global؛ تکنولوژی در خدمت تولید

ABS Global، زیرمجموعه Genus plc، بازوی آمریکایی ژنتیک گاو این هلدینگ انگلیسی است. ABS با تکیه بر پژوهش‌های گسترده در ژنومیک و شاخص‌های اقتصادی، در بسیاری از بازارهای در حال توسعه، اولین انتخاب است.

ST Genetics (یا Sexing Technologies) نیز نامی است که تقریباً در هر بحثی درباره اسپرم جنسیت‌دار شنیده می‌شود. این شرکت با توسعه فناوری‌های اختصاصی برای تولید اسپرم Sexed، نقشی کلیدی در افزایش سهم گوساله‌های ماده در گله‌های شیری داشته است؛ موضوعی که برای واحدهای صنعتی، مزیت اقتصادی مستقیم ایجاد می‌کند. نتیجه آن‌که: آمریکا امروز نه فقط با حجم صادرات، که با «هژمونی تکنولوژیک» در ژنومیک، اسپرم جنسیت‌دار و داده‌های مزرعه، قدرت اول ژنتیک دام در جهان است.

۲. کانادا: ژنتیک دقیق زیر پرچم Semex

کانادا اگرچه به اندازه آمریکا از نظر جمعیت دام بزرگ نیست، اما با برند Semex در بازار جهانی ژنتیک، نامی کاملاً شناخته شده است.

Semex به عنوان یک تعاونی ملی، سال‌هاست که در بیش از ۸۰ کشور فعالیت می‌کند و در ایران هم یکی از برندهای پرکاربرد بوده است. نقطه قوت Semex، ترکیب «هلشتاین‌های ژنومیک» با تأکید بر تولید، طول عمر و سلامت است. استانداردهای بهداشتی سخت‌گیرانه کانادا، به اعتماد بازارهای هدف کمک کرده و Semex را به یکی از سه چهار بازیگر اصلی جهان در ژنتیک گاو شیری تبدیل کرده است.

در پشت صحنه، شرکت‌هایی مانند Neogen نیز با ارائه تست‌های ژنتیکی و پشتیبانی از ارزیابی ژنومیک، ستون فقرات علمی این بازار را تقویت می‌کنند؛ بازاری که در آن، هر تصمیم اصلاح‌نژادی بر پایه یک آزمون DNA و یک مدل آماری دقیق شکل می‌گیرد.

۳. آلمان: دو منظوره‌ها، ستون فقرات دامپروری اروپایی

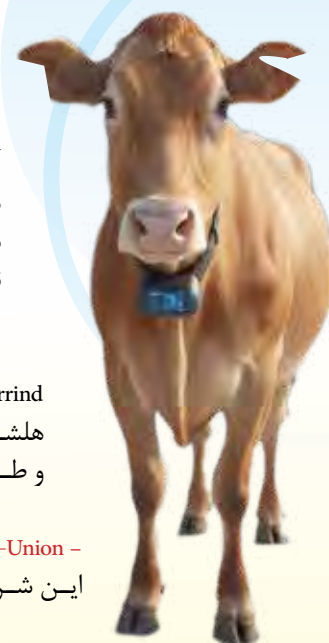
آلمان، بیش از هر چیز با نژادهای دو منظوره‌اش شناخته می‌شود؛ نژادهایی مانند فلیک‌ویهه/سمینتال که هم شیر قابل قبول دارند و هم گوشت باکیفیت. در بسیاری از مناطق اروپا که سیستم‌های مرتعی و علوفه‌ای غالب هستند، این نژادها نسبت به هلشتاین‌های فوق‌شیری، گزینه‌ای پایدارتر به حساب می‌آیند.

- Masterrind؛ هلشتاین و فراتر از آن

Masterrind یکی از بزرگ‌ترین تعاونی‌های اصلاح نژاد آلمان است. این شرکت، در کنار هلشتاین، روی نژادهای دو منظوره و صفاتی مانند کارایی خوراک، سلامت سم و پستان و طول عمر کار کرده و از بانک داده گسترده گله‌های آلمانی بهره می‌برد.

- Rinder-Union و Bayern-Genetik؛ پاسداران دو منظوره‌ها

این شرکت‌ها بیشتر در سطح منطقه‌ای عمل می‌کنند، اما در نژادهایی مانند سمینتال

و فلیک و بیهه، تأثیر آنها جهانی است. برای کشورهای که به دنبال دام‌هایی با قابلیت سازگاری بالا، راه رفتن در مرتع و تولید مناسب شیر و گوشت به صورت توأمان هستند، ژنتیک آلمانی یک گزینه جدی است.

۴. فرانسه: تنوع نژادی در خدمت کیفیت شیر و گوشت

فرانسه، همان‌طور که در دنیای پنیرها و گوشت‌های ویژه نام‌دار است، در ژنتیک دام هم بر «کیفیت» تأکید دارد.

– گروه Evolution: نمایندگی اصلی ژنتیک فرانسوی

Evolution یکی از مهم‌ترین گروه‌های اصلاح نژاد در اروپا است. این شرکت با نژادهایی مانند مونت‌بلیارد و نورماند، شیرهایی با ترکیب مناسب برای صنایع لبنی و پنیرسازی تولید می‌کند. در بخش گوشتی، نژادهایی چون شاروله و لیموزین، سال‌هاست در بازار جهانی گوشت ممتاز، نقش آفرین‌اند. پشت این شرکت‌ها، مؤسسه تحقیقاتی INRAE قرار دارد که وظیفه‌اش طراحی شاخص‌ها، مدل‌های ارزیابی و پروژه‌های بلندمدت ژنتیک است. به عبارت دیگر، در فرانسه، پیوند نزدیک میان «علم» و «بازار» شکل گرفته است.

۵. هلند: CRV و الگوی ژنتیک پایدار

هلند، با مساحت کوچک و تراکم بالای دام، مجبور بوده از دهه‌ها پیش به صورت «هوشمند» تولید کند. نتیجه این فشار، شکل‌گیری ژنتیکی است که امروزه در قالب برند CRV در جهان شناخته می‌شود. CRV به عنوان یک تعاونی هلندی-فلاندی، تمرکز خود را بر کارایی خوراک، طول عمر، باروری و سلامت قرار داده است. این شرکت، با تکیه بر داده‌های بسیار دقیق از گله‌های هلندی و بلژیکی، شاخص‌هایی ارائه می‌کند که به دامدار کمک می‌کند نه فقط تولید بیشتر، بلکه «کیلو شیر به ازای کیلو خوراک» و «اثر محیطی کمتر» را دنبال کند. در شرایطی که بحث تغییر اقلیم و ردپای کربنی دامپروری جدی‌تر شده است، این رویکرد، به CRV جایگاه ویژه‌ای در بازار جهانی داده است.

۶. خاورمیانه: وابستگی ژنتیکی و جست‌وجوی خودکفایی

بازار خاورمیانه در ژنتیک دام، بازاری وارداتی است. بیشتر اسپرم و ژنتیک گاوهای شیری صنعتی در این منطقه، از آمریکا، کانادا و اروپا تأمین می‌شود. اما در سال‌های اخیر، دو روند موازی در حال شکل‌گیری است:
– نخست، افزایش تقاضا برای ژنتیک‌های سازگار با گرما و تنش حرارتی؛ به‌ویژه در عربستان سعودی، امارات، قطر و کشورهای حاشیه خلیج فارس.
– دوم، تلاش برخی دولت‌ها و شرکت‌های بزرگ برای ایجاد زیرساخت‌های ژنومیک و تولید داخلی ژنتیک، به‌ویژه در زمینه گوسفند، بز، شتر و اسب.

عربستان سعودی با برنامه‌های امنیت غذایی و دوره‌های آموزشی در زمینه انتخاب ژنومی و اصلاح نژاد، در حال تربیت نیروی متخصص و توسعه زیرساخت است. امارات و قطر نیز در پروژه‌های خاص شتر و اسب، اهمیت ژنتیک را جدی گرفته‌اند. با این حال، در گاو شیری و گوشتی سنگین، وابستگی به ژنتیک وارداتی همچنان بالاست.

۷. ایران: از مصرف‌کننده زن تا بازیگر منطقه‌ای

ایران در دهه‌های اخیر، مصرف‌کننده اصلی ژنتیک آمریکای شمالی و اروپا بوده است. افزایش تولید شیر در گله‌های صنعتی و حرکت بسیاری از واحدها از میانگین ۱۸-۲۰ کیلو به ۴۵-۶۰ کیلو در روز، بدون استقرار ژنتیک برتر ممکن نبود؛ هرچند نقش مدیریت، تغذیه و بهداشت را هم نباید نادیده گرفت. در کنار واردات، ایران دارای شبکه‌ای از مراکز تولید اسپرم و بانک‌های ژنتیکی داخلی است که با تکیه بر گاوهای نر انتخاب‌شده، بخشی از نیاز بازار را پوشش می‌دهند. همکاری‌های قبلی با شرکت‌هایی مانند Alta و Semex، نشان داده که امکان انتقال دانش و تکنولوژی به کشور وجود دارد.

چالش‌ها و فرصت‌ها برای ایران در این نقشه:

- چالش‌ها:

- محدودیت‌های ناشی از تحریم و دشواری عضویت فعال در شبکه‌های بین‌المللی ژنتیک.
- نیاز به تکمیل زنجیره داده: شجره، ثبت دقیق تولید، باروری، بیماری‌ها و حذف دام‌ها.
- تثبیت استانداردهای آزمایشگاهی و ژنومیک در سطح جهانی.

- فرصت‌ها:

- بازار بزرگ داخلی و تجربه عملی در مدیریت گله‌های صنعتی بزرگ.
- نیروی انسانی متخصص در دامپزشکی و اصلاح نژاد.
- ظرفیت تبدیل شدن به هاب منطقه‌ای برای بخشی از محصولات ژنتیکی (مثلاً در زمینه نژادهای مقاوم به گرما یا نژادهای بومی ارتقاءیافته)، در صورت ارتقای زیرساخت‌ها و تعامل بین‌المللی.

جمع‌بندی

نقشه قدرت در ژنتیک دام جهان، امروز بیش از هر زمان دیگری به سه عنصر گره خورده است: «داده»، «فناوری ژنومیک» و «توان ورود به بازارهای جهانی».

آمریکا با هلدینگ‌هایی مانند URUS و شرکت‌هایی مانند Select Sires و ST Genetics، قله این هرم است. کانادا با Semex، آلمان و فرانسه با نژادهای متنوع و پایدار، و هلند با مدل پایدار و دقیق CRV، چهره اروپا را در این بازار می‌سازند. خاورمیانه در حال حاضر بیشتر مصرف‌کننده این ژنتیک‌هاست، اما در حال ساختن زیرساخت‌های خود است. برای ایران، پرسش اصلی این است که آیا می‌خواهیم در این نقشه، صرفاً «بازار هدف» باشیم، یا به سمت تبدیل شدن به «بازیکن منطقه‌ای» حرکت کنیم؟

پاسخ به این پرسش، به تصمیم‌های امروز ما درباره سرمایه‌گذاری در داده، ژنومیک و همکاری‌های بین‌المللی بستگی دارد؛ همان خط باریکی که بین «مصرف زن خوب» و «تولید زن خوب» کشیده شده است.

دانش مدرن ژنتیکی و پروکراس در خدمت دامپروری و امنیت غذایی کشور

مهندس احمد قلندری یکی از پیشکسوتان و پیشگامان صنعت دامپروری کشور به‌ویژه در عرصه فعالیت‌های ژنتیک دام‌های سنگین کشور است.

فعالیت‌های پرورشی و دامپروری قلندری با اقدامات شجاعانه و کم‌نظیری توأم بوده است. قلندری اولین و تنها دامداری است که ۲۰۰۰ دام اصلاح نژاد شده با خط خونی مشخص را پس از مطالعات میدانی بسیار از دامداری‌های کانادا خریداری و با هواپیما به ایران وارد کرد و در فارم خود در استان گلستان مورد پرورش قرار داد. کاری فوق‌العاده و کم‌نظیر که در آن زمان حیرت همگان را برانگیخت.

این گنجینه ژنتیک در قالب دام زنده از ذخایر ژنتیک دام‌های اصیل کانادا بود. کانادایی‌ها با این نگرش که ضروری است ذخایر خود را در شرایط آب و هوایی متفاوت آزمون کنند با مهندس احمد قلندری تحصیل کرده دامپروری از کشور انگلستان همکاری بسیار کردند.

این دام‌ها با کمک شرکت هواپیمایی ایر فلوت در یک پرواز از کانادا به مسکو رفتند و بعد از یک توقف کوتاه به ایران آمدند تا در خدمت فارم «مهر ماندگار گلستان» و در ادامه، در خدمت صنعت دامپروری کشور به‌صورت اسپرم و جنین قرار گیرند. گرچه زمانه و عدم درک این دستاورد، مشکلات و مرارت‌های بسیاری برای احمد قلندری دامدار پیشرو و مدرن ایجاد کرد، ولی قلندری از آنان نبود که با یک ضربه ناجوانمردانه و یک حکم قضایی که بخشی از دام‌هایش را به خاطر بدهی روانه کشتارگاه کردند از میدان تولید کنار رود.

همکاری‌های مقامات استان و درک موقعیت این دامدار برجسته و مدرن موجب شد قلندری مجدداً در قالب شرکت مهر ماندگار گلستان، کار خود را با یک ویژگی منحصربه‌فرد و با نگرشی آینده‌نگرانه و علمی برای دامپروری کشور در قالب تولید و فراوری دام‌های چند نژاده پروکراس و اختلاط و ترکیب نژادهای برتر جرسی و برتر هلشتاین آمریکا، بعضاً مونته بیلارد و حتی دام‌های بومی سازگار مانند گاو سیستمی و سرابی در برابر تغییرات و شرایط اقلیم با بیش از ۲۰ سال کار مداوم اصلاح نژادی ادامه دهد و به نتیجه برساند.

احمد قلندری به خبرنگار ما می‌گوید: آنچه انجام داده‌ام منطبق و همانند جدیدترین فعالیت اصلاح نژادی با تأسی از پروژه مشترک کشورهای دانمارک (شرکت ویکینگ ژنتیک)، فرانسه (شرکت کوپکس مونته بیلارد) و انجمن بزرگ هلشتاین آمریکاست. این نژاد که پروکراس نامیده می‌شود مزایای بسیاری دارد و پایداری و مقاومت دام را در مقابل نامساعدی‌های اقلیم و بیماری‌های اپیدمی بسیار بیشتر از نژاد هلشتاین فراهم می‌سازد.

وی با اتکا به علوم ژنتیکی و اصلاح نژادی و دانش تجربی که طی سالیان طولانی کسب کرده، به موضوع شیوع تب برفکی و مقاومت دام‌های بومی در مقابل این بیماری اپیدمیک اشاره می‌کند و می‌گوید: دام‌های بومی بدون واکسن توانستند در مقابل این بیماری خطرناک مقاومت و از آن عبور کنند و مبتلا نشوند.

ایشان یادآور شد: جمع‌بندی این تجارب و آگاهی از تحولات ژنتیکی دنیا موجب شد با همکاری و همراهی شرکت‌هایی چون نهاده‌های دامی جاهد به مدیریت مهندس مهری و همکاران ایشان و نیز دکتر حسین مهربان رئیس مرکز اصلاح نژاد دام کشور و حمایت‌های جهاد کشاورزی و اداره کل امور دام استان به مرحله تولید و تکثیر دام‌های اختلاطی پروکراس دست یابیم. پس از تقویت فارم خود در گلستان، بنا داریم با توصیه متخصصان و صاحب‌نظران، همچنین با مشارکت شرکت‌های اصلاح نژادی دولتی و شرکت‌های خصوصی فعال در حوزه اسپرم و جنین، در کنار دامپروری‌های کشور و آینده این صنعت قرار گیریم و بحث صادرات و حضور در منطقه خاورمیانه را با ارائه کالاهای ژنتیکی دنبال کنیم. قلندری گفت: بر آنیم که به‌عنوان بخش خصوصی، در کنار تولید شیر و گوشت، پرچم دامپروری کشور را برافراشته نگه داریم و نقشی مؤثر در اعتلای این صنعت ایفا کنیم.

مهندس احمد قلندری که به آینده دامپروری، اصلاح نژاد و پیشرفت‌های ژنتیکی کشور بسیار امیدوار است می‌گوید: ریشه‌های دانش روز ژنتیک در کشور وجود دارد و باید آن را توسعه و گسترش داد. لازم است دامداران پیشرو کشور را به سمت ارتقاء سطح ژنتیکی گله‌هایشان سوق داد تا بازدهی شیر و گوشت کشور بهبود یابد.

احمد قلندری، دامداری که با عبور از مرارت‌های بسیار به این جایگاه رسیده است امروز شادمان است که می‌تواند با گسترش دانش روز پروکراس و بهره‌گیری از تجارب طولانی خود، در جهت منافع ملی و خدمت به کشور گام بردارد.

کالبد شکافی تاریخی تحقیقات کشاورزی کشور در حوزه سیاست گذاری

تحقیقاتی کشور احساس نشده است؛ با این تصور که بخش آموزش و ترویج یا روابط عمومی‌ها باید این کار را انجام دهند و «ماموریت ما صرفاً انجام تحقیق درباره‌ی فلان یا بهمان موضوع بوده و بقیه‌اش به ما مربوط نیست»؟ این رویکرد مخرب فردگرایانه، که در میان شمار زیادی از محققان صاحب‌نام و نیز در مؤسسات کوچک و بزرگ دیده می‌شود، آسیب‌های بسیاری به منافع ملی وارد کرده است.

این رویکرد که «به ما چه»، تا دهه گذشته وجود داشت و عمل می‌کرد و به جز بعضی از مطبوعات، هیچ مسئولی چه در رده‌های بالا و چه در رده‌های میانی اعتراض یا واکنشی نداشت. در روزهای آغازین وزارت مهندس حجتی، اولین ضربه فکری به این رویکرد وارد شد و ایشان در همان آغاز فعالیتش در نشستی با مدیران رسانه‌های تخصصی در پاسخ به انتقادی در این زمینه با طرح این موضوع که بودجه‌های اختصاصی به وزارت جهاد کشاورزی ناکافی است مفهومی به میان آورد و با صراحت گفت: «کشاورزی را باید اقتصادی کرد» و در ادامه تبیین و تشریح این پیام، بحث تجاری‌سازی کشاورزی از جمله تحقیقات مرتبط با کشاورزی به میان آمد. ولی گرفتاری‌های بازرگانی مرتبط با قانون موسوم به انتزاع و درگیر شدن وزارت جهاد کشاورزی به مسائل بازرگانی و تنظیم بازار که هیچ وقت هم با موفقیت قرین نشد، موجب گردید این بحث سازنده و کارساز فراموش شود.

از دیرباز همواره در بخش کشاورزی این انتقاد وجود داشته که نتایج تحقیقات نتوانسته است خود را به مزارع کشاورزی برساند.

این واقعیت تلخ در سایر بخش‌های غیر کشاورزی مانند صنعت و خدمات یا حتی پزشکی و دارو و درمان نیز در قالبی دیگر یعنی فاصله دانشگاه‌ها و مراکز علمی پژوهشی در کشور ما وجود داشته است اما با توجه به گستردگی و وسعت مراکز تحقیقاتی در بسیاری از زیربخش‌های تولیدات کشاورزی، این گسست رنج آور و زیان بخش حادث شده است، یعنی همواره بسیاری از وزیران، مدیران، معاونان وزارت جهاد کشاورزی بر این موضوع تاکید داشته‌اند که چرا نتایج تحقیقات در قفسه‌ها باقی مانده و چه به صورت تجاری چه در حوزه آموزش‌های و ترویج دور از دسترس بخش کشاورزی و کشاورزان بوده است؟

آیا به این معناست که بخش قابل توجهی از تحقیقات به‌ظاهر کاربردی، اساساً دغدغه‌ای نسبت به تولید نداشته‌اند؟ یعنی تحقیق برای تحقیق بوده و هیچ نظارت مؤثری برای جهت‌دهی به چرخه‌ی پژوهش، از آغاز تا پایان، وجود نداشته است و دیگر همین که تحقیقات تمام می‌شود به عنوان یک دستاورد عملی در گنجی از گنج‌های بی‌انتهای مؤسسات تحقیقاتی فرو رفته و همان‌جا باقی مانده است و به واقعیت میدانی راه پیدا نمی‌کنند؟ حتی ضرورت اطلاع‌رسانی درباره‌ی این نتایج تأثیرگذار نیز توسط مدیران شبکه گسترده‌ی مؤسسات

وضعیت آب و خاکی بکاریم و کدام محصول نباید در این یا آن استان کم آب کاشته شود که البته این تصمیم گیری های سازنده به مذاق خیلی ها خوش نمی آید و با طرح مسائل حاشیه ای بر آن هستند که چوب لای چرخ این رویکرد بگذارند!

وی در عین حال بارها تاکید کرده است که باید فاصله تحقیقات و موسسات ۲۶ گانه تحت پوشش، قبل از هزینه برای هر تحقیق به کشاورزان یا کارشناسان کشاورزی یا مراکز خدمات کشاورزی نزدیک شوند و از آنان بپرسند مشکل چیست؟ گل محمدی با تفرعن آکادمیک در میان محققان برخورد می کند و می خواهد آنان فروتنانه - همانگونه که خود هست - به کشاورزی کشور نزدیک شوند و ببینند آنان چه مشکلی دارند و برای بهبود تولید باید چکار کرد.

این نوع رویکرد متفاوت از آنچه در گذشته بود، واکنش های حاشیه ای نیز دارد. به عبارتی، تحقیق برای تحقیق، از بین بردن منابع و امکانات، چه نیروی انسانی و چه منابع مالی است. ایشان بر آن اند که با نزدیک شدن به رسانه ها، واکنش افکار عمومی نسبت به کشاورزی و آنچه در میدان و صحنه تولید نیاز است را دریابد و ستون های برج عاج دوری از کشاورزان و مردم را برای ملموس شدن انجام تحقیقات - از چرایی تا چگونگی آن - در میان موسسات تحقیقاتی زیرمجموعه تات در هم کوبد و فرور ریزد.

امید آن که تغییر دولتها در کشور، به گونه ای مدیریت شود که مدیران اصلی مؤسسات تحقیقاتی مانند مدیران یک فروشگاه، به طور مداوم جابه جا و جایگزین نشوند. بلکه همانند رویه معمول در بسیاری از کشورهای جهان، با تغییر دولتها - بدون ایجاد نگرانی از برکناری یا جابه جایی - رؤسای دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی بتوانند آرام، پیوسته و با اطمینان، برنامه های علمی و پژوهشی خود را دنبال کنند.

البته انصاف این است که بگوییم دکتر اسکندر زند هم با این هدف که باید نتایج تحقیقات قبل از هر چیز روانه مزارع شود و بخش خصوصی را باید با نتایج به دست آمده از تحقیقات درگیر کرد و قفل قفسه ها را باید شکست و تحقیقات انجام شده باید از انزوای تاریخی خارج شوند در راس موسسه تات قرار گرفت، ولی ایشان هم به رغم حسن نیت نتوانست نتایج ملموسی در این عرصه حاصل کند.

اخیر با مدیریت جدید این موسسه و نوع نگرش متفاوت ایشان به این مرحله رسیده ایم که اصولاً شروع هزینه برای کسب نتایج تحقیقات از همان ابتدا باید «دغدغه محور» باشد یعنی کشاورزی یا کشاورزان به تحقیقات بگویند هزینه های تحقیقاتی را برای پاسخ به مشکلات تولیدی اختصاص دهید.

دکتر گل محمدی چون خود در صحنه و میدان تولید بوده، سکان این نگرش که دغدغه کشاورزی برای بهره وری بیشتر، کاهش هزینه ها و مصرف کمتر آب چه هستند، وارد عرصه ای بی انتها شده که می تواند طی ده های آینده تحولات چشمگیری در تولیدات به وجود آورد. گل محمدی، بحث خود را در آنچه به صورت اخبار و در مصاحبه ها منعکس می کند چنین مطرح می سازد که اصولاً چه محصولاتی در چه شرایط اقلیمی و در چه

سازمان میادین؛ گره‌گشای زنجیره تأمین شهری قیمت منصفانه، شبکه کارآمد؛ روایت عملکرد میادین میوه و تره‌بار

فرانک مسعودی

سازمان مدیریت میادین میوه و تره‌بار تهران در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴ یکی از پایدارترین الگوهای عرضه مستقیم محصولات کشاورزی در کشور بوده است. این سازمان با شبکه‌ای شامل حدود ۲۵۰ میدان، بازار و بازارچه روز، نقش میانجی‌گری زنجیره تأمین شهری را بدون بارگذاری هزینه‌های غیرضروری بر دوش مصرف‌کننده انجام می‌دهد. مهم‌ترین شاخص عملکردی سال اخیر، کاهش متوسط ۱۸ تا ۲۵ درصدی قیمت اقلام اساسی نسبت به میانگین بازار آزاد بوده که از طریق حذف واسطه‌های غیرضروری، قراردادهای تأمین بلندمدت و نظارت لحظه‌ای بر غرفه‌داران حاصل شده است.

در حوزه زیرساخت، سازمان موفق شده ۱۴ بازار تجهیز یا نوسازی شده را وارد مدار کند؛ شامل سالن‌های سردخانه‌ای، سکوهای بارانداز، سامانه‌های فروش هوشمند، و ارتقای تهویه و نور استاندارد در بازارهای قدیمی‌تر. در سطح خدمات عمومی، شاخص رضایت‌مندی مصرف‌کنندگان-براساس نظرسنجی تلفیقی مرکز پژوهش‌های شهری-به عدد ۷۲ از ۱۰۰ رسیده که بالاترین سطح در یک دهه گذشته است.

در عین حال، سازمان میادین با چالش‌هایی نیز مواجه است: نوسان‌های شدید قیمت از مبدأ تولید، محدودیت‌های لجستیک بین‌استانی، و فرسودگی برخی از بازارهای قدیمی در مناطق جنوبی شهر. برای بهبود عملکرد آتی، سه اولویت به عنوان سیاست اجرایی پیشنهاد می‌شود: توسعه زنجیره سرد برای اقلام فسادپذیر؛

تعمیم سامانه‌های شفافیت قیمت و رصد لحظه‌ای تخلفات؛

نوسازی کالبدی بازارهای پرمراجعه با مشارکت بخش خصوصی.

مجموعه این اقدامات سازمان میادین را به یکی از معدود نهادهای شهری تبدیل کرده که ظرفیت اجرایی آن با درجه هم‌ترازی نهادی، رابطه مستقیم و قابل مشاهده دارد؛ و این همان فرمولی است که سیاست‌گذاری مؤثر را در تهران امروز تعریف می‌کند.

سامانه جامع بیمه کشاورزی: گامی بلند به سوی هوشمند سازی و شفافیت در خدمت امنیت غذایی و کشاورزی کشور

شمار می‌رود. آمارها دقیق، علمی و قابل اتکا هستند. در سال‌های اخیر، بیمه کشاورزی در ایران وارد مرحله‌ای تازه از تحول دیجیتال شده است. «سامانه جامع بیمه کشاورزی» به عنوان مهم‌ترین زیرساخت نوین این حوزه، توانسته ارائه خدمات، ثبت نام‌ها، ارزیابی‌ها و پرداخت خسارت را از یک مسیر واحد، هوشمند و شفاف مدیریت کند. مرور عملکرد پنج‌ساله بیمه کشاورزی نیز نشان می‌دهد این نظام بیمه‌ای با پوشش گسترده و تنوع محصولی، نقشی اساسی در پایداری امنیت غذایی کشور ایفا کرده است.

سامانه جامع بیمه کشاورزی؛ هوشمند سازی در خدمت پایداری

این سامانه که خدمات آن به صورت کاملاً الکترونیکی ارائه می‌شود، امکان ثبت و صدور بیمه‌نامه را بدون نیاز به مراجعه حضوری فراهم کرده و یک درگاه اختصاصی برای بیمه‌گذاران، شبکه فروش و سایر کاربران ایجاد کرده است. اتصال هوشمند به سامانه‌های ملی، مدیریت یکپارچه داده‌ها، ثبت و ارزیابی و تأیید خسارت، و پرداخت غرامت به صورت آنلاین از قابلیت‌های اصلی این سامانه است. در کنار این موارد، ابزارهای پایش و تحلیل داده‌محور، گزارش‌گیری هوشمند، افزایش سرعت و دقت در خدمت‌رسانی، پشتیبانی ۲۴ ساعته، امنیت اطلاعات و استفاده از فناوری‌های نوین سبب شده سامانه جامع به مرکزی قابل اتکا برای برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری در بخش کشاورزی تبدیل شود.

طبق آمار ارائه شده از عملکرد سال‌های اخیر، آشکار است که بیمه کشاورزی توانسته طیف گسترده‌ای از محصولات را تحت پوشش قرار دهد.

از دیرباز بیمه نه تنها در عرصه کشاورزی، بلکه در سایر بخش‌های اقتصادی کشور یکی از شاخص‌های مدرن فعالیت‌های تولیدی، خدماتی و صنعتی بوده است و به واقع دستاورد مدرنیته به شمار می‌رفته که موجب اطمینان بخشی مؤثر برای فعالان و سرمایه‌گذاران می‌شده است. این اطمینان در بخش کشاورزی به دلیل ریسک بالای این فعالیت که همواره متأثر از شرایط اقلیمی سرما، گرما، طوفان و خشک‌سالی در این یا آن اقلیم کشور بوده است از اهمیت فوق‌العاده‌ای برای امیدواری کشاورزان از یک سو و دولت‌ها و حتی حاکمیت از جمله در کشور ما برخوردار بوده است. یعنی کشاورز محاسبه می‌کند که اگر تمام فرایندها را رعایت کند ولی با مصائبی مانند طوفان، سیل و سایر بلایای غیرقابل کنترل مواجه شود، نهادی چون بیمه محصولات کشاورزی طبق ضوابط و مقررات قانونی در کنارش هست و از او دفاع می‌کند به گونه‌ای که با دریافت خسارت به خاطر آسیبی که دیده است می‌تواند فعالیت تولیدی ارزشمند خود را در سالی دیگر یا فصلی دیگر ادامه دهد.

این اطمینان و امیدواری در فرایندهای صنعتی تولیدی همچون گلخانه‌ها که غالباً از بلایای طبیعی و تغییرات اقلیمی در امان هستند نیز وجود دارد. در دو صفحه روبرو که توسط روابط عمومی بیمه محصولات کشاورزی در اختیار ما قرار داده شده، عرصه‌ای امیدوارکننده از تحولات دیجیتالی در بیمه کشاورزی و عملکرد پنج‌ساله یک سامانه جامع به نمایش می‌گذازد که تصویری روشن از آمار و عملکرد و ساختاری یکپارچه ارائه می‌دهد که به خوبی مسیر شفاف و نوآورانه را ترسیم کرده است. این دو گزارش تصویری روایت خدمات هوشمند طی پنج سال خلاقیت و ابتکار عمل به

سامانه جامع بیمه کشاورزی

یک سامانه هوشمند، برای همه خدمات بیمه کشاورزی

ثبت و صدور بیمه نامه الکترونیکی

صدور، تمدید و مدیریت بیمه نامه ها به صورت کاملاً الکترونیکی و بدون نیاز به مراجعه حضوری

اتصال هوشمند با سامانه های ملی و مرجع

ارتباط مستقیم و برخط با سامانه های پهنه بندی، ثبت احوال، ثبت اسناد، مرکز آمار ایران، بانک کشاورزی، هواشناسی و سایر نهادهای مرتبط جهت صحت سنجی سریع اطلاعات و تسهیل فرایندهای بیمه ای

مدیریت متمرکز و برخط فرایندها

شفافیت و قابلیت ردیابی به صورت الکترونیکی از ثبت اولیه تا پرداخت نهایی غرامت

پایش، تحلیل داده ها و گزارش گیری هوشمند

ارائه داشبوردهای مدیریتی و آماری برای تصمیم سازان بخش کشاورزی، ارزیابی عملکرد بیمه ای، شناسایی ریسک های منطقه ای و اقلیمی و برنامه ریزی دقیق تر

دسترسی ۲۴ ساعته و پشتیبانی از کاربران

قابلیت دسترسی به سامانه جامع بیمه کشاورزی در تمام شبانه روز و راهنمایی و پشتیبانی مستمر از کاربران با همکاری میز امداد

فناوری و نوآوری

بهره گیری از هوش مصنوعی، داده های ماهواره ای و پهبادی، اینترنت اشیا، سنجش از دور و GIS برای تحلیل خسارت، شناسایی مناطق پرریسک، پایش اراضی، برآورد زیست توده گیاهی و مکان محورشدن بیمه نامه ها و پرونده های خسارت

درگاه اختصاصی بیمه گذاران و سایر کاربران

دسترسی آسان به سوابق بیمه ای، وضعیت پرداخت ها، پرونده های خسارت، دستورالعمل های فنی، اطلاعیه ها و پیام های بیمه ای در هر زمان و از هر مکان

ثبت، ارزیابی و تأیید خسارت و پرداخت غرامت

امکان ثبت خسارت از طریق تلفن همراه و کد دستوری، بارگذاری تصاویر، تعیین موقعیت جغرافیایی، بررسی میدانی با ابزارهای هوشمند و تأیید برخط کارشناسان خسارت

پایش، تحلیل داده ها و گزارش گیری هوشمند

ارائه داشبوردهای مدیریتی و آماری برای تصمیم سازان بخش کشاورزی، ارزیابی عملکرد بیمه ای، شناسایی ریسک های منطقه ای و اقلیمی و برنامه ریزی دقیق تر

افزایش سرعت و دقت در خدمت رسانی

حذف فرایندهای تکراری و دستی، کاهش هزینه ها، افزایش دقت و سرعت در صدور بیمه نامه و پرداخت غرامت

امنیت اطلاعات و داده ها

صیانت از اطلاعات کشاورزان و بیمه گذاران با رعایت شیوه نامه های مربوطه

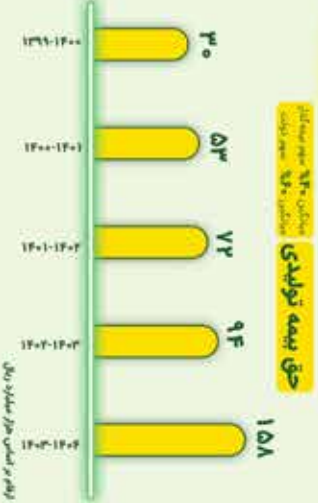
SBKIRAN.IR

با سامانه جامع بیمه کشاورزی

هوشمندتر، شفاف تر و در دسترس تر از همیشه

نگاهی به عملکرد ۵ ساله بیمه کشاورزی از دریچه آمار

بیمه کشاورزی با زمینه ساز امنیت غذایی

SBKIRAN.IR

Dectomectin®

Doramectin 1%

Injectable solution

دکتومکتین®

دورامکتین ۱٪

محلول استریل تزریقی

موارد مصرف:

دورامکتین برای درمان و کنترل آلودگی‌های انگلی داخلی و خارجی در دام‌ها استفاده می‌شود.

گاو گوشتی و گوسفند پروری:

برای کنترل و درمان آلودگی‌های معده و روده ناشی از نماتودهای گوارشی، نماتودهای ریوی، آلودگی‌های موضعی ناشی از جرب‌ها، کنه‌های تک میزبان، شپش‌ها، لارو مگس‌های مولد میاز و انگل بینی

Ivermectin + Closantel

Injectable solution

آیورمکتین + کلوزانتل

محلول استریل تزریقی

موارد مصرف:

گاو: جهت درمان ترماتودها (فلوک)، نماتودها (کرم‌های گرد گوارشی، کرم‌های ریوی، کرم چشم) و بند پایان نظیر جرب، شپش و مگس گاوی
گوسفند: جهت درمان ترماتودها (فلوک)، نماتودها (کرم‌های گرد گوارشی، کرم‌های ریوی، کرم چشم) و بند پایان نظیر جرب، شپش و لارو مگس بینی

از گذشته تا آینده، میراث اعتماد و کیفیت

- بیش از ۶۰ سال سابقه فعالیت در زمینه کشاورزی و مرتعداری، دامپروری، تجارت و تولید
- ظرفیت تولید بیش از ۱۵۰۰ تن در روز
- شناخته شده به عنوان یکی از بزرگترین کارخانجات مطرح در خاورمیانه
- به کارگیری مدرن ترین تجهیزات و تکنولوژی روز دنیا
- واردات مستقیم نهاده ها و افزودنی های خوراک دام و طیور
- تولید محصولات منطبق با استانداردهای جهانی
- دسترسی به مواد اولیه در کمترین زمان ممکن به دلیل نزدیکی به بندر امام خمینی
- همکاری با متخصصان و کارشناسان داخلی و خارجی